

ผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจ มักประสบกับความยากลำบากในการดูแลตนเองที่บ้านทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตสังคม ด้านร่างกายและด้านพฤติกรรมสุขภาพ และอาจมีความต้องการการดูแลที่บ้านในด้านบริการทางการแพทย์ ด้านการปฏิบัติให้หรือฝึกปฏิบัติ ด้านคำแนะนำและบริการด้านอื่นๆ จากบุคลากรทีมสุขภาพเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้อย่างอิสระ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความต้องการการดูแลที่บ้านของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 112 คน เป็นผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจและมารับการตรวจตามนัดที่คลินิกศัลยกรรมทรวงอก หัวใจและหลอดเลือด แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 4 มกราคม ถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .85 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 และแบบสัมภาษณ์ความต้องการการดูแลที่บ้านซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .81 ค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจโดยรวมและรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยในระดับน้อย มีบางปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การไม่สามารถออกกำลังกายนอกบ้านได้เหมือนเดิม เช็ดตัวหรืออาบน้ำลำบาก และไม่ทราบข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับยาที่รับประทาน ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ การขึ้นลงบันไดลำบาก ต้องเปลี่ยนงานหรือหยุดงานที่เคยทำ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หลงลืมง่าย ปวดแผลผ่าตัด เดินได้น้อยกว่าปกติ เบื่ออาหาร ท้องผูก ถ่ายลำบาก ลูกนั่งขึ้นลำบาก นอนไม่ค่อยหลับ สัมรับประทานยาหรือรับประทานยาไม่ถูกต้อง และลำบากในการใส่ถุงยี้ดรักษา

2. ความต้องการการดูแลที่บ้านของผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจโดยรวมและรายด้านมีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง ทั้งความต้องการด้านบริการทางการแพทย์ ด้านคำแนะนำและด้านอื่นๆ ยกเว้นความต้องการด้านการปฏิบัติให้หรือฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้แนะว่า การวางแผนให้การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดทำทางเบี่ยงของหลอดเลือดหัวใจควรเน้นการประทับประคองทางด้านจิตสังคม การช่วยเหลือในด้านร่างกายและด้านพฤติกรรมสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ

The elderly after coronary artery bypass grafting might have self-care problems at home in environmental, psychosocial, physiological, and health behavioral domains. They might have home health care needs in medical services, assistance, education, and other. Home care service could help them to have independent self-care. The purposes of this research were to examine health related problems and home care needs among the elderly after coronary artery bypass grafting. The subjects, chosen purposively, consisted of 112 elderly after coronary artery bypass grafting who attended the Cardio-Vascular-Thoracic Surgery Clinic, Out Patient Department, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. Data collection was conducted during January, 4 to May, 20, 2002. The instruments employed in this study were the Demographic Data Form, the Health Related Problems Interview approved by a panel of expert which the content validity index was .85 and reliability was .71, and the Home Care Needs Interview approved by a panel of expert which the content validity index was .77 and reliability was .97. Data were analyzed by descriptive statistics.

The results of this study revealed that:

1. The average score of health related problems of the elderly after coronary artery bypass grafting was at a low level, either totally or individually of each domain. The high level of health related problems were limited social contact, difficulty bathing, and inadequate knowledge of medication. The moderate level of health related problems were steep stairs, role change, emotional instability, limited recall of recent events, incisional wound pain, limited walking, anorexia, constipation, difficulty dressing, difficulty moving, sleep disturbance, deviated from prescribed dosage/schedule, and difficulty using stocking; and

2. The average score of home care needs of the elderly after coronary artery bypass grafting was at a moderate level in medical service, education and other needs, while that of the assistance need was at a mild level.

These results, hence, indicate that care planning for the elderly after coronary artery bypass grafting should focus upon psychosocial support, physical assistance and health behavior. This is anticipated to provide care consonant with the needs of the elderly appropriately.